

Latvijas vietējā kaza

Šķirnes vispārējs raksturojums

Latvijā kazu piena ražošanā slaucamo kazu pamatšķirne ir Latvijas kaza, kura pašlaik Latvijā tiek audzēta ap 70% no kopskaita. Latvijas kazu šķirne pieder pie piena kazu šķirņu grupas. Šķirne izveidota 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā no vietējām, domājams, Bezoarkazām, krustojot tās ar Krievijas vietējo kazu ažiem un Megrelas šķirnes ažiem, kurus ieveda no Krievijas Vitebskas apgabala. No 1900. līdz 1905.gadam Latvijā no Vācijas importēja Togenburgas un Tīringas kazas, bet no Francijas - Alpu kazas. Šķirnes uzlabošana atsākās 1989, 1994. gadā, kad Latvijā no Čehoslovākijas republikas tika ievestas 66 Zānes šķirnes kazas un 4 āži, lai uzlabotu vietējo dzīvnieku piena produktivitāti. Mērķtiecīga darba gaitā Latvijas vietējai kazu šķirnei ir izveidota augsta reprodukcijas spēja, samērā laba ātraudzība, teicama gaļas kvalitāte, laba veselība un liela pretestības spēja dažādām slimībām.

Šķirnes fenotipiskais raksturojums

Apmatojuma krāsa - Vairāk sastopamas baltas, pelēkas, melnas un raibas. Apmatojums rupjš, 15-20 cm gara samērā stipri attīstītu dūnvilnu. Gadā var izsukāt 200 – 300 gr. pūku. Ragi - plakani, sirpjveidīgi 30-50cm gari. Var arī būt tolas. Pieauguša dzīvnieka skausta augstums (cm) 50 – 70, ķermeņa slīpais garums(cm) 65 – 75 un vairāk, dzīvmasa (kg) kazu mātēm 35 – 50, vaislas ažiem 60 –80 un vairāk.

Izmantošanas virziens un ražība: izmanto galvenokārt piena un gaļas iegūšanai. Ar labiem panākumiem var izmantot ādas un kažokādu ieguvei. Slaukšanas periods 8 -

10 mēneši. Atkarībā no ēdināšanas apstākļiem vidējais izslaukums laktācijā no 500-800kg piena, atsevišķi dzīvnieki var dot arī vairāk. Tauku saturs 4,0- 8,0%, olbaltumvielu saturs 3,0%. Auglība 300-350%. Kazlēnu diennakts dzīvmasas pieaugums no 120 –150g.

Šķirnes pozitīvās īpašības

Kazas nav uzņēmīgas pret vielu maiņas slimībām pieticīgos vai trūcīgos ēdināšanas apstākļos, neslimo ar kāju un nagu slimībām, ir imūnas pret tuberkulozi un citām slimībām, ir ar labu pienīguma koeficientu (izslaukuma un dzīvmasas attiecība), ar labu spēju adaptēties mainīgā vidē. Populācijas labās īpašības, kas jā saglabā, ir pietiekami augstā produktivitāte (pienīgums) labā auglība un ilgmūžība, izturība pret slimībām, laba barības, sevišķi tilpumainās, izmantošanas spēja un labas mātes īpašības. Visas nosauktās pazīmes ir ļoti nozīmīgas un tās varēs izmantot selekcionāri arī nākotnē.